

Informace o kompletním CENSU maloobchodní sítě a MIKROCENSU maloobchodní sítě a stravování pro pracovní tým RHSD pro vnitřní trh

Odhaduje se, že počet prodejen všech sortimentů potravinářského a nepotravinářského zboží přesahuje 100 000 jednotek. Celkový rozsah prodejní plochy všech prodejen potravin je v ČR 4–4,5 mil. m², z toho řetězce zaujímají cca 50 - 60%. Prodejny nepotravinářských sortimentů mají rozsah cca 5,7 - 6,1 mil. m² prodejní plochy. V tom nejsou zahrnuty sortimenty auto-moto, otevřené stavebniny, prodejny paliv, čerpací stanice, showroomy internetových prodejců, velkoobchody a další nestandardní obchodní kanály.

Poslední kompletní sčítání (CENSUS) maloobchodní sítě byl uskutečněn v roce 1999, tj. před 15 lety. Opakování kompletního Censu je velmi důležité. Výsledky CENSU se využívají v mnoha směrech.

Data z kompletního CENSU **jsou využívány na MPO, MMR, MF ČR i MPSV. MV ČR (civilní úsek) a municipální orgány** využívají regionální úroveň dat pro komparaci vývoje v jednotlivých sídlech a rovněž na úrovni statutárních měst, okresů i krajů.

V ČSÚ se data využívají k zásadním korekcím dat o maloobchodní síti, které se mezi kompletními Censy realizují na menších výběrových vzorcích. Výsledky využívá samozřejmě pro zpřesnění vývoje i evropský EUROSTAT, atd.

V současnosti vznikají nové zákonné regulace v sektoru obchodu (měrné ceny, prodejní doba, zákon o potravinách, EET), které trpí nedostatečným vyhodnocením dopadů (RIA) na podnikatele maloobchodu, protože nejsou známy počty – např. prodejny do 400 m², kterých se týkají měrné ceny, prodejní doba, atp., což má přímý vliv na příslušná rozhodnutí.

Nejen Svaz obchodu a cestovního ruchu se domnívá, že **již nazrála doba, kdy politická sféra a celé decizní centrum, díky chabému vývoji ekonomiky i potřebám financování státních výdajů** nebudou odkrývání šedé ekonomiky nejen bránit, **ale naopak napomohou jejímu odkrytí a postupnému ztlumení.** V poslední době jsou také informace z CENSU více využívána i na Živnostenských úřadech. O opakování kompletního Censu se stále více diskutuje v souvislosti s kvalifikovaným odhadem šedé ekonomiky, **daňové poctivosti a obecně s lepším výběrem daní.** Zahájení prací na **elektronické evidenci tržeb (EET), která se plánuje od roku 2016, také vyvolává potřebu přesnějších a jednoznačných dat o maloobchodním universu.** V technologicky vyspělé informační době, již není problém kompletní CENSUS **doplnit fotografiemi portálů i přesnou lokalizací GPS.** V již existujících prodejnách sice dochází k výměně provozovatelů, ale velmi často je to otázka jen jiného obchodního názvu nebo změny sortimentu, ale provozovna stále slouží obchodním účelům. Výsledky kompletního maloobchodního Censu tedy umožní disponovat kompletními prostorovými daty o tom, kde se odehrává maloobchodní činnost.

Projekt by mohl být zařazen do systému Efektivní státní správy (e - government) pod IROP. Konkrétně do programu „**Zvyšování efektivity a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím rozvoje využití a kvality systému Informačních a komunikačních technologií**“. Realizace CENSU je možná v průběhu roku 2015.

Odhadujeme, že kompletní maloobchodní CENSUS realizovaný terénním sběrem dat představuje finanční objem do 20 mil Kč.

Česká republika v současné době uvažuje o komplexním zavedení systému EET v rámci maloobchodního trhu a trhu gastronomických aktivit. Svaz obchodu a cestovního ruchu České republiky, který na projektu participuje, potřebuje jako jeden z podkladů, **informaci o stávající situaci v tržních segmentech pro zjištění východisek a možností implementace systému EET. Obdobné informace potřebuje i decizní centrum, které zavedení celého systému připravuje.** Z tohoto důvodu je třeba provést **urychleně evidenci pokladních systémů ve fungujících maloobchodních a gastronomických provozovnách**, nutné pro další kroky a kalkulace.

Principem MIKROCENSU je komplexní sčítání vybraných jevů v určených typech zařízení ve speciálně vybraných oblastech tak, aby tyto oblasti představovaly reprezentativní vzorek území vhodný pro extrapolaci na celé území republiky. Předmětem zkoumání budou maloobchodní prodejny potravinářských i nepotravinářských kategorií (s výjimkou široko-sortimentních řetězců) a gastronomické provozovny (restaurace, kavárny, vinárny atd.)

MIKROCENSUS bude obsahovat **základní údaje o každé zjištěné prodejně či provozovně (název, adresa, typ provozovny, hlavní sortiment)**, na základě požadavku SOCR **bude dotazník obsahovat otázky na typ pokladen využívaných v šetřené prodejně či provozovně včetně otázky na možnost využívání platební karty. MIKROCENSUS pokryje 4,5% trhu (odhadem 7000 prodejen a gastronomických provozoven).** Pro projekt bude vybráno celkem **20 různých oblastí**, ty by měly představovat reprezentativní vzorek trhu tak, aby byla možná extrapolace na celé území republiky. **Projekt pokryje každý ze 14 krajů České republiky.** Do projektu budou zařazeny **jednotlivé typy území, od vysoce urbanizovaných, po řídké osídlené venkovské oblasti, proporcionalně budou řešeny české i moravské regiony. S využitím expertní projekce bude možné na závěr definovat celkové parametry českého trhu.**

Výsledky MIKROCENSU mohou deciznímu centru, ale i celému sektoru obchodu a cestovního ruchu pomoci zpřesnit implementaci a kalkulace systému EET v ČR a minimalizovat rizika. Informace o síti stravování (55 000 jednotek) byla kompletně sečtena v roce 2013 a 2014 a v této oblasti není potřeba žádných dalších informací. Kompletní CENSUS maloobchodní sítě, který by se měl realizovat v roce 2015, pomůže významně zpřesnit údaje získané realizací MIKROCENSU.

MIKROCENSUS představuje finanční objem do 1 mil Kč a může být realizován okamžitě. Sběru dat a projekce může být hotova do 1 měsíce od potvrzení.

Zpracoval, dne 22. 8. 2014:

Michal Ševera,

vicepresident pro svazové projekty a vzdělávání